

Di u tu biifi u Petuisi

Wan wöutu a fesi.

A di biifi aki, Petuisi bai dee biibima u Masa Jesosi a dee peipei lei sëmbë ta tja ko ta ganjan de dë. Biga so sëmbë ta lei de taa Masa Jesosi an o toona ko möön, nöö de sa libi u de kumafa de kë.

Ma Petuisi taa ee de libi hogilibi, nöö de o kisi sitaafu fëën nöömö te di kuutu daka u Gadu dou. Hën mbei de musu biingga u de libi kumafa Gadu kë.

Aki di biifi seti.

1 Söö. Wë dee sëmbë, mi Simon Petuisi ta mbei di pampia aki. Fa mi dë aki, mi dë wan futuboi fu Jesosi Keesitu, biga mi da Tjabukama fëën. Nöö mi ta mbei di biifi aki da un dee sëmbë dee ko ta biibi Masa Jesosi. Nöö mi sabi taa di biibi fuunu dë, a dë wan gaan bumbuu soni seei da unu, leti kumafa a dë da u tu.

Nöö di soni mbei u ko ta biibi, dee sëmbë, fu di di Gadu fuu di u ta dini aki ku di Heepima fuu, Jesosi Keesitu, ta wooko ku leti. „De an ta luku taa wan sëmbë bunu möön otowan,“ nöö hën wë mbei u ku unu tuu ko ta biibi ën makandi.

²Wë nöö fa un ko sabi Masa Gadu ku Masa Jesosi dë kaa, nöö un musu ko sabi de möönmöön eti e. Biga möön un ko sabi de, nöö möön de o dë ku unu ku de bunuhati ta da unu böö.

Aki ta lei fa u musu libi fu di Gadu kai u ko sëmbë fëën.

³Nöö mi taki e, dee sëmbë, di fa Masa Gadu abi kaakiti tjika dë, nöö a da u hii soni u abi fanöodu fuu sa abi libi fu teego, hën tu fuu sa libi a wan leti fasi näen wojo a goonliba aki. Nöö fu di u ko sabi ën, hën mbei a da u dee soni dë. Biga hën kai u fuu sa kisi di waiti fasi di hënseei abi, nöö a kai u tu fuu ko bumbuu sëmbë a hii fasi leti kumafa hënseei dë.

⁴Wë nöö di u dë a dendu u dee soni dë kaa, nöö Gadu paamusi u sömëni gaan bumbuu soni e. Nöö ee u tei dee soni a paamusi u naandë ta libi ku de, nöö woo ko kisi di fasi u Gadu a u libi. Nöö dee poipoi libi u goonliba aki an o feni u kisi möönsö, biga wa o ta mëni de seei fuu kë de.

⁵Dee sëmbë, fa i si un ko ta biibi Masa Jesosi dë, nöö an tjika eti

e. Ma i musu biingga fii libi bunu a hii futu. Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga tu fii sabi soni „u Gadu möön fini.⁶ Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga fii tii i seei a soni tu. Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga fii ta abi taihati a soni go dou. Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga fii ta mëni Gadu a hii soni di i ta du.⁷ Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga fii libi ku dee otowan fii kuma baaa ku baaa. Nöö na di dë nöö, ma i musu biingga fii lobi di otowan fii te dou söndö ganjan e.

⁸Biga ee dee lö soni u kai dë ta göö ta ko möönmöön a di libi fii, nöö di fa i ko sabi Masa Jesosi Keesitu dë, nöö an o dë u sösö. Ma a o tja gaan wini ko da Gadu. ⁹Ma ee dee lö soni dë an dë u sëmbë si a i libi, nöö hën da ja a' fusutan. I dë kuma bookowojoma, ja sabi naasë i nango, kuma i fëekëtë taa Gadu bi wasi dee hogi du fii puu a i liba.

¹⁰Dee sëmbë, wan si taa Masa Gaangadu kai unu tei fuun ko sëmbë fëen nö? Wë nöö un musu biingga be a dë sö tuu a unu libi fu sëmbë si e. Biga te un biingga ku dee soni u taki dë, nöö wan o kai kumutu a di pasi u Gadu möönsö. ¹¹Nöö te di juu dou, nöö de o tei unu ku gaan wai seei a di köndë ka di Heepima fuu Masa Jesosi Keesitu dë könu ta tii fu nöömö.

¹²Ma fa mi ta fan aki seei, dee sëmbë, ma mi sabi taa un sabi dee soni dë kaa e. Biga un ta hoi gingin a dee tuutuu sondi u Gadu dee un bi kisi. Ma tökuseei mi o toona ta taki de da unu a bakafutu nöömö. ¹³Nöö a bunu tu fu mi toona ta mëni unu a dee soni de fu sö langa

libi dë a mi sinkii eti. ¹⁴Biga wë mi sabi taa abiti möön nöö di sinkii u mi aki o go fika a wan së ala. Sö Masa Jesosi Keesitu lei mi limbolimbo kaa. ¹⁵Nöö fëen mbei mi o ta biingga seei fu te di ten mi go, nöö dee soni aki musu fika da unu, un ta mëni nöömö.

Aki Petuisi ta taki fa a bi si di hei u Masa Jesosi.

¹⁶Dee sëmbë o, wan sabi fa u bi konda da unu kumafa Masa Keesitu Jesosi abi kaakiti tjika nö, ku fa a o toona ko a di goonliba aki? Wë nöö dee soni naandë, na mindimindi soni u bi taki da unu e. Nöö na libisëmbë köni u bi tei taki de da unu tu, kwetikweti. Ma u seei bi si di hei fëen ku di könufasi fëen di a abi ku u seei wojo. ^{17,18}Biga di a bi dë a goonliba aki, nöö u ku ën bi dë makandi a di kuun liba naandë. U seei jesi bi jei limbolimbo kumafa di töngö bi kumutu a liba ala fan ku u. Di juu dë, hën Tata, di da di gaan nébai Gadu fu mundu, bi dëen gaan hei di a taa: "Wan si di lobi Womi Mii u mi aki nö? Libi fëen ta kai ku mi tee."

Sö wan töngö kumutu a di kaba hebi kamian ala e, nöö u bi dë leti dë di soni pasa.

¹⁹Wë nöö fa u si di soni dë, dee sëmbë, nöö dee soni dee tjabukama bi sikifi a fesi, de tuu ko dë möön limbo da u awaa. Nöö a o bunu da unu tu ee unu seei tei dee soni dee tjabukama bi sikifi ta pakisei. Biga de o dë da unu kuma wan faja ta sëndë a dungu ta lei unu di pasi, fu tee di daka Masa Jesosi toona ko. Nöö a di daka dë, nöö hii fusutan

fuunu tuu o ko limbo seei gbegedee, kuma di gaan teeja di ta tja didia ko.

20,21 Nöö wan soni un musu sabi gbelingbelin, dee sëmbë, taa dee soni dee tjabukama u Gadu bi sikifi buta a Gadu Buku, nöö na wan u de de bi sikifi ku deseei köni e. Nönö. Ma fu di dee tjabukama bi dë apaiti sëmbë u Gadu, nöö hën di Akaa fëen ko a de liba hën de sikifi de. Nöö sö.

Aki ta lei taa te i du hogi, nöö joo kisi sitaafu fëen.

Jud. 3-13

2 Ma nöö dee sëmbë, fa i si u bi taki u dee fesiten tjabukama u Gadu dë, nöö ganjansëmbëma bi dë leti a de dendu dë e, ta mbei taa de ta tja Gadu buka tu. Nöö leti sö nöö ganjan leima o dë a unu mindi dë tu, nöö sapisapi de o ta tja dee lei u de ta ko fu de kaba sëmbë a sösö puu a Gadu pasi.

Ma fa dee lö leima o sai dë, libi u de o ta lei taa Masa Jesosi an bi puu de a hogilibi basu eti e. Nöö fëen mbei hesihesi seei de o hai di sitaafu u Gadu ko a de liba. **2** Biga sömëni sëmbë o bia ko ta waka a de baka ta libi di wan seei poipoi libi, sensen wan, di de ta libi naandë. Nöö a di fasi dë, de o ta mbei sëmbë ko ta kosi dee bumbuu lei u Gadu dee a buta da u aki.

3 Fa i si dee lö leima sai dë, langahati tö nöö de abi sö, nöö de o ta mindi sömëni soni ta taki fu de sa feni soni a unu njan. Ma nöö mi taki da unu taa di sitaafu di de o kisi a Gadu, a bi dë gaanduwe a de liba zëngëe dë kaa, kuma lakpë.

Nöö soni an o tapëen fu an kai a de liba.

4 Biga na dee basia fëen köndë seei Gadu bi disa söndö da sitaafu e, di de bi booko hën wëti. A tuwë de go a di gaan sitaafu kamian a wan dungudungu baaku dendu tapa buta dë, fu te di daka dou, nöö a kuutu de da sitaafu.

5 Nöö söseei tu, a di ten u Noa Gadu an bi disa dee sëmbë dee bi libi hogi nëen wojo. A bi sitaafu de e. Biga a singi hii di goonliba tuu pii, kaba dee hogi sëmbë naandë fiaa puu. Noa ku dee sëbën sëmbë fëen wanwan nöö bi fika. Nöö di soni mbei Gadu tjubi de, biga Noa hën bi ta konda da dee sëmbë u di ten dë fa u de musu libi bunu a Gadu wojo.

6 Söseei tu, Gadu an bi disa de tu köndë de kai Sodom ku Gomola söndö da de sitaafu e. A tjuma de seei gililili fia te a fika sösö sindja, fu dee hogi sëmbë u dee köndë dë hedi. Nöö a di fasi dë a buta wan maaka da dee oto sëmbë dee o ko a baka, be de tei köni a de taa ee deseei ta poi Gadu wëti nöö söseei a o sitaafu de tu.

7 Di juu dë, nöö Lotu wanwan tö nöö a bi puu, biga hën bi ta libi a wan leti fasi a Gadu wojo. Fa a bi dë a dee sëmbë mindi dee bi ta libi söndö wëti naandë, nöö a bi dë fukafuka a hati seei fu dee gaan hogi sensen libi de bi ta libi dë hedi. **8** Biga hënseei bi ta si ku ën wojo, a ta jei ku ën jesi daka na daka dee soni de ta du, nöö dee poipoi libi u de naandë bi ta da di bumbuu sëmbë dë gaan fuka seei nëen hati. Nöö hën Gadu puu ën fu an musu

kisi sitaafu mökisi ku dee hogilibi sëmbë naandë.

⁹Nöö sö i ta si taa Gadu sabi fa faa puu dee sëmbë dee ta libi bunu næen wojo fu de an kisi sitaafu. Ma nöö a sabi tu, fa faa hoi dee sëmbë dee ta libi hogi næen wojo, buta de fu tee di daka dou faa kuutu de da de di sitaafu di de bi musu kisi awaa.

¹⁰Ma nöö dee sëmbë dee o kisi di möön gaan sitaafu, nöö de da dee sëmbë dee ta hopo deseei ta tuwë fu de piki dee gaan poipoi soni de hati ta kë du. Nöö di soni mbei de o kisi sitaafu sö, fu di de an ta kë dë a tii basu möönsö.

Aki ta taki soni u dee ganjansëmbëma.

Nöö dee poipoi leima u ta taki aki, un be mi konda soni u de da unu. Fa de sai dë, nöö de abi degihati e. Gaanfasima seei de dë. De an ta fëëë na wan wojo soni seei. Biga dee gaan hei tiima u goonliba aki te kisi dee u mundu ala tuu de ta kosi. Sö de abi degihati tjika.

¹¹Ma nöö dee basia u Gadu Kondë, hii fa de abi kaakiti ku taki möön dee sëmbë u ta taki aki, ma de an o kosi dee lö hebi tiima dë e. Na wan daka de o kaagi de da Gadu. [Biga de sabi di kaakiti u de.]¹²Ma dee taku leima mi ta taki aki, de, de aan toobi. De ta sösö hii soni te dou ku dee soni dee de an ta fusutan tuu.

Fa dee leima sai naandë, de dë leti kuma hogi mabeti e, biga de an ta du soni ku pakisei. De ta du di soni de kë du nöö a kaba. Nöö fa de ta du hogi ku sëmbë ta poi de

libi kaba a sösö tjika dë, nöö a fiti u de kisi de kii tu, kumafa de ta kii takumbeti.¹³Nöö mi taki da unu, taa te wan daka Masa Gadu o kaba de a sösö tu e. A o paka de di paima u di hogi di i si de ta du dë.

Biga fa dee leima u ta taki aki sai dë, hiniwan hogi pakisei di ko a de hati, nöö de ta du ën seei wajaa a lanti a ndeti ku didia söndö sen. Hën da piizii u de kaa. Fa de sai dë, de dë leti kuma sumuku udu a otowan dendu, fii puu tuwë go a wan së ala. Biga hii fa i si de dë ku unu a tafa sindosindo ta njan ku unu makandi naandë, piizii u deseei tö nöö de ta suku.¹⁴De ta tuwë wojo ta luku dee mujëë u de kisi tja go booko Gadu wëti. De an ta kaba seei u du hogi möönsö. Sö dee sëmbë naandë dë e.

Fa de sai dë, de ta suku u hai dee sëmbë dee an dë sö taanga a di biibi tja go a de, fu de libi hogilibi kuma de. Nöö di langa bëë u möni di de abi, hën buta de de lei fa u de wini möni a sëmbë tee de ko basi fëën. Mi taki da unu taa di siba u Gadu dë a dee lö sëmbë dë liba e.

¹⁵Nöö dee sëmbë u ta taki aki, de kumutu a Gadu pasi gaanduwe kaa. De lasi go ta libi kumafa di mii u Beoli de kai Biliam bi ta libi e. Biga Biliam bi lobi möni tefa an bi a' toobi u du hogi faa feni ën.¹⁶Ma wan bi jei di soni bi pasa ku ën nö? Di mbeti de kai buliki a ta waka næen liba dë, hën musu bia fan ku ën a libisëmbë töngö. Nöö sö i si taa di gaan tjabukama u Gadu naandë, nöö wan buliki hën Gadu bi musu tei bai ën puu a di wisiwasi fasi fëën di a ta waka dë, ufö a sa jei.

17 Wë nöö dee lö poipoi leima dee mi ta taki aki, be mi konda soni u de da unu möön kumafa de dë. De dë kuma wan kiiki ka i nango ta ba wata fii bebe, nöö hën i naki te i go dou, a dëe koti kalalaa. Ja feni wata néen fii bebe möönsö. Sö dee lö sëmbë dë dë e. De dë kuma te tjuba baaka faa kai fii feni wata, te wan pisi wan gaan ventu ko böö ën vuuu tjéen pasa fiaa, ja feni wata möönsö. Sö dee sëmbë i si naandë dë. Hën mbei Gadu seeka wan gaan dungu kamian faa tuwë de go.

18 Dee lö sëmbë dë, de ta waka ta poolo ta taki söös ta njan buka. Nöö fu di de sabi taa hogi pakisei ta dë a libisëmbë hati kaa, hën de ta taki soni nöömö fu de weki dee hogi pakisei dë. Biga de ta suku dee sëmbë dee bi kumutu djunsudjunsu a hogilibi basu, u de toona tja de go ta du hogi möön. Sö dee sëmbë aki hogi tjika e. **19** De ta paamusi de taa ee de ko nama ku de, nöö de o dë fiifii, de aan fu hoi wëti möön. Ma hii fa i ta jei naandë, deseeli an dë fiifii e. Hogilibi wini de buta néen basu gaanduwe. Biga di soni di ja sa kumutu néen basu, nöö i da saafu fëen kaa.

20 Wë nöö mi taki e, so u dee sëmbë aki bi kumutu a dee poipoi libi u di goonliba aki basu te de kaba. Biga de bi ko sabi Jesosi Keesitu di dë u Masa ku u Heepima. Hën de toona sai dë ta du söös teefä hogilibi toona wini de möön, de ko möön hogi möön leki fa de bi dë a fesi.

21 Wë mi taki e, a bi sa möön bëtë ee de an bi sabi fa u de libi bunu a Gadu wojo wan daka, möön leki

de ko sabi ën te de kaba hën de bia toona go a dee awoo libi u de go ta booko Gadu wëti möön. Di dë hogi poi e, dee sëmbë. **22** Sö wan sëmbë, i sa maakëen leti kumafa de ta koti wan nöngö taa, di soni dagu balaki, hën seei a toona go njan. Söseei de taa i wasi hagu a wata te i kaba, hën a toona go logoda a pötöpötö denu möön.

Dee sëmbë i si u ta taki aki, nöö sö de dë e.

**Aki ta taki taa sëmbë o mbei
de fa, fu di de ta biibi taa
Masa Jesosi o toona ko.**

3 Sö wë un haika, dee lobi mati u mi naandë, disi mbei di u tu pampia di mi ta sikifi da unu kaa. Nöö a hii de tu pampia tuu mi ta konda soni a bakafutu da unu, be pakisei fuunu musu dë limbolimbo. **2** Nöö mi kë fuun toona mëni dee soni dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi taki, ku dee soni Masa Jesosi u Heepima bi taki tu, dee un bi jei a u dee Tjabukama fëen seei buka.

3 A di fosu kamian nöö mi kë fuun sabi taa a di kaba ten nöö wanlö mbeisëmbëfama o ko, nöö de o ta waka a dee taku kë u de hati baka. Nöö de o ta mbei un dee sëmbë u Gadu fa seei. **4** De o taa: “Wë di Jesosi bi paamusi taa a o toona ko a di goonliba aki, nöö naasë a dë? Dee gaan sëmbë fuu bi dëdë gaanduwe kaa ma soni an tooka möönsö. „De an weki baka möönsö u Gadu musu kuutu de, kumafa un ta taki. „Biga sensi Gadu mbei goonliba tee kisi di ten aki, nöö hii soni dë di wan seei fasi eti.” Sö de o ta taki ta tuwë da unu.

⁵Ma nöö fa de o ta fan dë, kë seei wë de an kë sabi fa soni tooka tjika kaa e. „Nöö de an kë sabi tu fa di fan u Gadu abi kaakiti tjika u te a taki wan soni nöö a ta pasa.“ Biga di Gadu mbei goonliba, nöö hën a fan. Hën wë di fan fëen paati di wata buta hafu a liba, hafu a basu, di goonliba fuu aki ku dee teeja ku dee oto soni u ta si a liba ala tuu fika a mindi. ⁶Nöö a baka fëen hën Gadu si taa libisëmbë ta libi hogi poi, hën a tei dee wata dë hën a singi hii di goonliba kaba a sösö piii, be an fika kumafa a bi dë. „Nöö fa dee sëmbë ta fan taa soni an tooka möönsö dë, nöö de an sabi taa sö dee lö soni dë bi pasa nö?“

⁷Nöö hën a bakaten, hën Gadu toona fan möön. A taa di goonliba fuu aki ku dee teeja te dou ku dee oto soni tuu dë a liba ala, de tuu o tjuma kaba wan daka nöömö. Sö a taki buta dë kaa e. Ma nöö fa u dë aki, a ta tjubi dee soni dë eti, be di gaan kuutu daka dou ufö. Biga te wan daka, nöö Gadu o kuutu dee sëmbë dee an bi a' bisi ku di fan fëen te a kaba, nöö a o manda de go kaba a sösö. Nöö di juu dë, dee soni u taki dë tuu o tjuma kaba a sösö. Sö Gadu taki buta e, dee sëmbë. ⁸„Hën mbei wan musu piki dee sëmbë ta mbei sëmbë fa dë e.

Nöö wa musu pakisei tu taa kumafa libisëmbë ta konda daka aki, nöö sö Gadu hën a ta konda. Nönö. Biga a Masa Gadu wojo a dë sö taa wan daka dë kuma wan dusu jaa, wan dusu jaa dë kuma wan daka. Nöö sö e, dee sëmbë.

⁹Söseei wan musu pakisei kuma de taa fa Masa Jesosi taa a o toona

ko dë, nöö a ta buuja poi. Nönö, kwetikweti. Ma pasensi nöö a ta hoi da libisëmbë sö. Fa i si a sai dë, an kë fu na wan kodo sëmbë musu lasi kaba a sösö. Ma a kë u hii sëmbë musu bia de libi ko nëen, fu de sa kumutu a di sitaafu di u taki dë basu.

Aki ta lei andi o pasa te Masa Jesosi toona ko.

¹⁰Söö. Wë dee sëmbë, un musu sabi taa te Masa Jesosi o toona ko nöö a o ko kuma wan fufuuma. Biga na wan sëmbë o sabi di daka. Nöö te a ko, nöö hii dee soni dee dë a liba ala tuu o bai gbou sö paaja go fiaa, de an o dë u si möön seei. Di juu dë, nöö di goonliba aki ku hii dee soni tuu dë nëen dendum o tjuma gbegeedee kaba fiaa.

¹¹Nöö dee sëmbë, di i si dee soni dë o pasa sö, nöö an fiti fuu libi limbolimbo da Gadu nö? ¹²Fa u ta luku di daka dë, nöö un boo ta watji en seei ku wai ta biingga ta du soni fu di daka musu ko möön hesi. Biga hii fa i si dee soni u di mundu aki o jö kaba a sösö ku di gaan kendi dë, ¹³ma nöö wan oto paamusi dë eti e, dee sëmbë. Masa Gadu paamusi u taa wan njunjun goonliba ku wan njunjun mundu o ko a dee di dë kamian. Nöö di njunjun goonliba di o ko dë, nöö hogilibi an o dë nëen fu poi en möönsö e. Nönö. Ma leti libi wanwan nöö o dë nëen. Sö wë Masa Gadu paamusi u e.

¹⁴Wë di un ta luku sö wan soni ku wai sö kaa, dee sëmbë, nöö un musu biingga seei fu te Masa Jesosi toona ko, nöö woon dë limbolimbo

söndö fötu ku kötöhati næen fesi.
15 Nöö un musu abi en aunu pakisei taa fa Masa Jesosi an ko aki eti nöö pasensi a ta hoi da libisëmbë. Biga a kë da de pasi u de kumutu a dee hogilibi u de basu, hën mbei an ko eti.

„Nöö fa mi ta fan aki taa Gadu o sitaafu hogilibi,“ nöö sö nöö u lobi baaa Paulosu ta sikifi tu, ku di gaan fusutan di Masa Gadu dëen. **16** Biga hiniwan biifi di a ta sikifi te a dou a dee lö soni aki, nöö sö nöö a ta taki tu. „Hii fa a taki taa Gadu puu u a dee wëti u Isaëli basu, ma hënseeli tu ta lei taa wa musu libi hogi libi möön e.“

Fa dee biifi u Paulosu sai naandë, dee sëmbë, soni dë a de dendu di ja sa fusutan wantewante e. Nöö feën mbei dee sëmbë dee an sabi soni

tjika ku dee sëmbë dee an dë gingin a di biibi, nöö de ta tei dee fan feën tja go a sösö së. Nöö sö de ta du ku hii dee oto pisi u Gadu Buku tuu. Ma nöö fa i si de ta du en naandë, nöö de seei wë de ta kaba a sösö e.

17 Wë dee sëmbë, di i si un sabi dee soni aki a fesi kaa, nöö un musu köni seei ku dee fasifasi lei u dee sëmbë ta libi söndö wëti naandë. Wan be de kisi unu tja go ku de e, fuun kai kumutu a di bumbuu kamian un sai naandë.

18 Ma nöö un musu ta da Gadu pasi be a sa lei unu hën bunuhati möönmöön. Un musu ko sabi Jesosi Keesitu di Heepima fuu möönmöön tu. Biga hën da u Masa, nöö hën wanwan tö abi nëbai a mundu fa u dë aki te kisi fu teego. A tan sö.